

جمهوری اسلامی ایران

جمع‌شورتی فقهی شورای نگهبان

حضرت آیت‌الله جنتی «مامبرکه»
دییر محترم شورای نگهبان

سلام‌علیکم

بدینویسه گزارش جلسه تعصی و چهل و سوم مجمع مشورتی فقهی شورای محترم نگهبان مورخ ۱۳۹۵/۰۹/۲۰ مشتمل بر بررسی سه لایحه ارائه شده به شرح ذیل تقدیم می‌گردد:

دستور اول: ادامه رسیدگی به لایحه موافقنامه تشویق و حمایت مقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه و تشریفات (پروتکل) (از بند ۳ ماده ۱۰)
براسن: خلاف شرع یا قانون اساسی دانسته نشد.

دستور دوم: لایحه موافقنامه تشویق و حمایت مقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری سنگاپور.

ماده ۱، بند ۱: اصطلاح «سرمایه‌گذاری» عبارت از هر نوع دارایی ...
براسن: نظر بعضی از این بود که تعریف ذکر شده تعریف برای عنوان «سرمایه» است نه تعریف عنوان «سرمایه‌گذاری» زیرا «سرمایه‌گذاری» به «دارایی» اطلاق نمی‌شود.

ماده ۲، بند ۱ بعثث الف: در مورد جمهوری اسلامی ایران، نسبت به ...
براسن: ایراد و جواب مذکور در دستور اول (فدراسیون روسیه)، در این بخش نیز جاری است.

ماده ۵، بند ۱: سرمایه‌گذاری‌های سرمایه‌گذاران هر طرف متعاهد ...
براسن: ظاهرًا لفظ «گذاری» در «سرمایه‌گذاری‌ها» اضافی است و لازم است به «سرمایه‌ها» تبدیل شود.

ماده ۵، بند ۲: مصادره با پرداخت سریع و مؤثر ...
براسن: ۱- ایراد بند ۱ ماده ۵ در این بند نیز جاری است.
۲- مفاد این بند تجویز پرداخت خسارت تأخیر تادیه توسط کشور اسلامی می‌باشد که شرعاً دارای ایراد می‌باشد.

ماده ۸: قوانین، به منظور اجتناب از هر گونه تردیدی ...
براسن: نظر بعضی از اعضاء این بود که اطلاق سرمایه‌گذاری بر اساس قوانین و مقررات در ایران شامل سرمایه‌گذاری بر اساس قوانین و مقررات حاوی موارد خلاف شرع از جمله قانون تجارت می‌باشد.
همچنین اطلاق سرمایه‌گذاری بر اساس قوانین و مقررات در قلمرو طرف مقابل، شامل سرمایه‌گذاری بر اساس قوانین و مقررات خلاف شرع طرف مقابل بوده و خلاف شرع می‌باشد.

در مقابل نظر بعضی از اعضاء این بود که غرض از این ماده سرمایه‌گذاری در قالب قوانین مختلف از جمله قانون تجارت یا سایر قوانین خلاف شرع نمی‌باشد بلکه مراد آن است که در حدود و محدوده قوانینی که در رابطه با سرمایه‌گذاری خارجی وجود دارد سرمایه‌گذاری شود و معنای این مطلب عمل نمودن در قالب آن مقررات و بر اساس آن مقررات نیست احیاناً خلاف شرعی لازم بیاید.

ماده ۱۱، بند ۱: چنانچه این اختلاف‌ها نتواند ظرف مدت شش ماه از تاریخ ...

﴿الله﴾: همان‌گونه که در بخش «ب»، بند ۲، ماده ۹ دستور سابق (فردوسیون روسیه) بیان شد اگر انسان در شرایطی قرار گیرد که چاره‌ای جز پذیرفتن قضاوت قاضی غیرحق و مراجعه به طاغوت ندارد مانع از این پذیرش نیست ولی جایز نیست که انسان و دولت خود را در شرایطی قرار دهد که نتیجه آن پذیرفتن قضاوت قاضی غیرحق و مراجعه به طاغوت باشد مگر این که بگویند برای اداره جامعه و پیشرفت اقتصاد جامعه چاره‌ای جز انعقاد این قرارداد نمی‌باشد این مطلب در بعضی بندهای دیگر این ماده و در ماده ۱۲ نیز جاری است.

دستور سوم، لایحه موافقنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلواک.

ماده ۱، بند ۲: اصطلاح سرمایه‌گذاری به معنای موارد زیر ...

﴿الله﴾: ظاهرأ لفظ «گذاری» در «سرمایه‌گذاری» اضافی بوده و باید حذف شود. (باتوجه به موارد ذکر شده برای آن).

ماده ۱، بند ۳، بخش «ب»: اوراق بهادر، اوراق قرضه، وام‌ها و سایر ...

﴿الله﴾: با توجه به آن‌چه بعد از بخش «ج» همین بند یعنی بند ۲ آمده است که سرمایه‌گذاری در موارد این بند از جمله «اوراق قرضه» و «وام‌ها» را مشروط به مطابقت با قوانین میزبان نموده است، استفاده از اوراق قرضه و وام‌ها در کشور مقابل، موجب ربا و حرام می‌باشد. خلاف شرع است.

توضیح این که در این جلسه تا پایان بخش «ج» بند ۲ ماده ۱ بحث شد.

جمع‌شورتی فقهی شورای نهبان
 از طرف محمد رضا رئیس